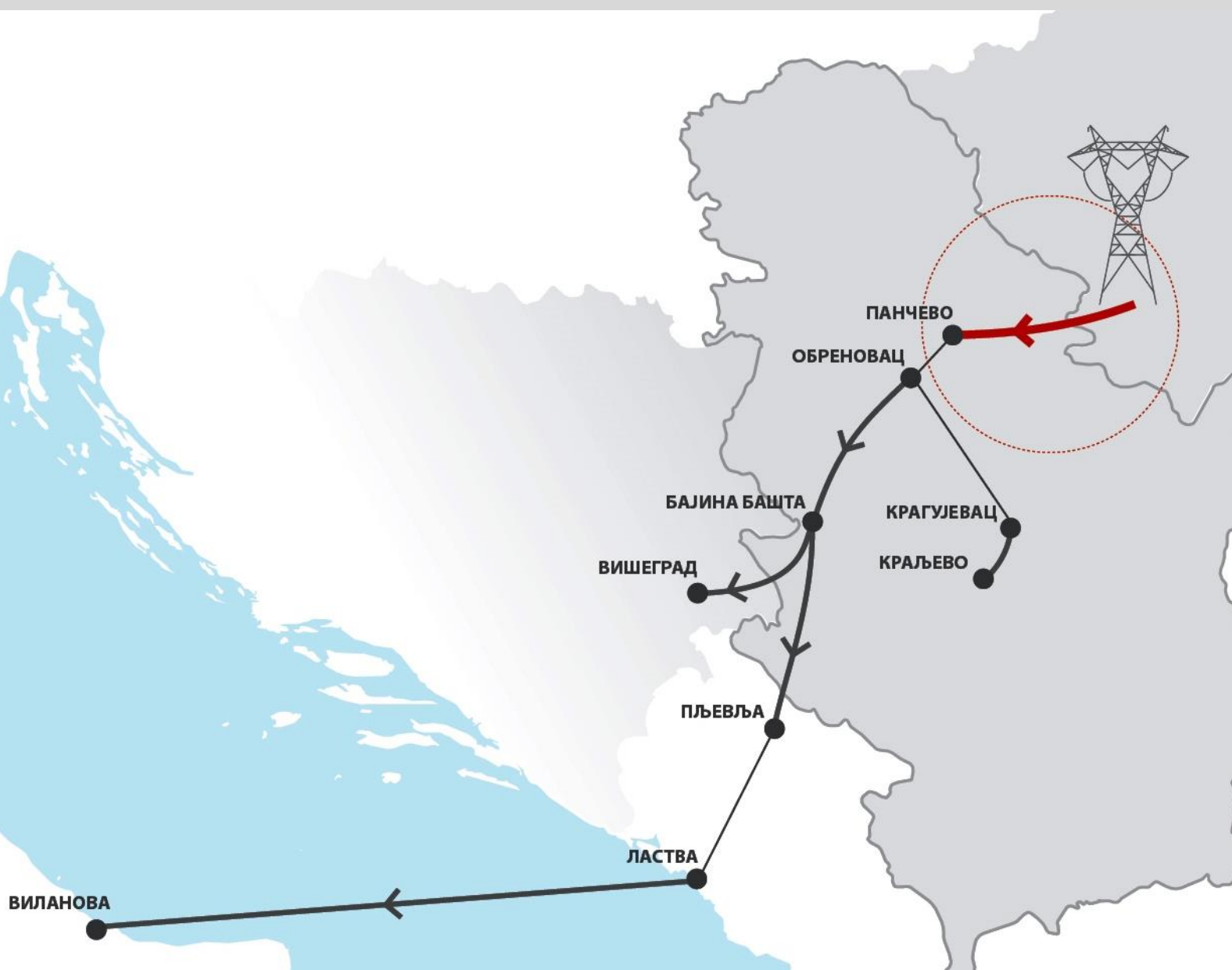

ТРАНСБАЛКАНСКИ КОРИДОР ЗА ПРЕНОС ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ – ФАЗА I

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

Опис и значај пројекта

Пројекат изградње система за пренос електричне енергије 400 kV напонског нивоа Трансбалкански коридор – I фаза представља пројекат од великог националног и регионалног интереса који унапређује сигурност и стабилност рада преносног система, обезбеђује корисницима преносног система квалитетнији приступ и олакшава интеграцију обновљивих извора енергије. Због свог географског положаја представља својеврсну спрегу у даљој интеграцији регионалних и националних тржишта електричне енергије ка јединственом европском тржишту.

Пројекат помаже у испуњавању обавеза Републике Србије везаних за неопходни удео обновљивих извора енергије у износу од 27% у бруто финалној потрошњи, јер се његова изградња сагледава у оним областима у Републици Србији где се очекује масовно прикључење на преносни систем обновљивих извора енергије, посебно ветроелектрана.

Сви планирани инвестициони објекти пројекта Трансбалкански коридор – I фаза виђени су одговарајућом планском документацијом ЕМС АД на националном нивоу (Десетогодишњи план развоја преносног система Републике Србије), одговарајућим регионалним инвестиционим плановима (RgIP – Regional Investment Plan) и ENTSO-E пан-европским десетогодишњим планом развоја (TYNDP – Ten Year Network Development Plan).

Ово је први и јединствен пројекат овакве врсте и обима у Републици Србији, због чега је усвојен посебан Закон о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима експропријације и прибављања документације ради реализације изградње система за пренос електричне енергије 400 kV напонског нивоа Трансбалкански коридор – прва фаза. Законом су донета правила за поступање у управним поступцима покренутим у циљу реализације изградње пројекта и правила за поступање органа приликом одређивања начина плаћања накнада и такси у таквим управним поступцима, чиме се вишеструко скраћује време припреме изградње далековода.

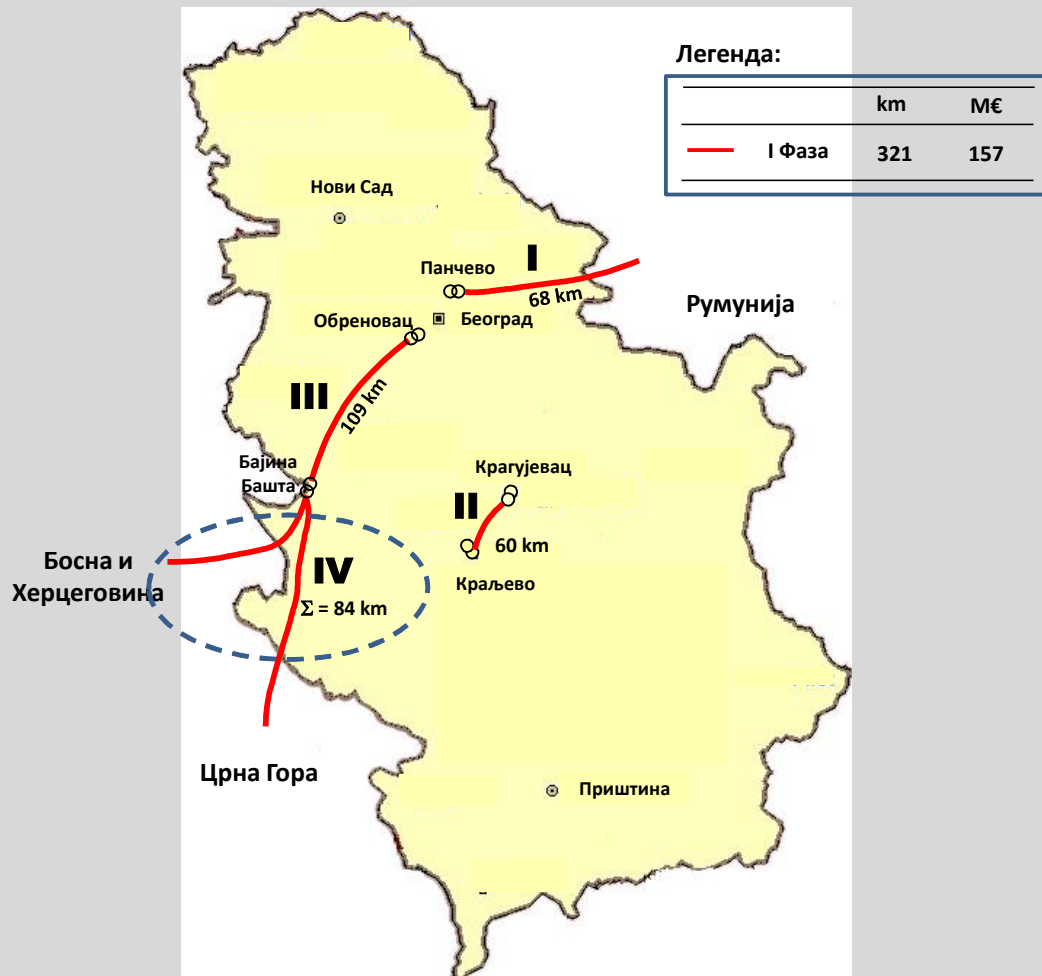
Укупна дужина 400 kV далековода планираних за изградњу у првој фази пројекта износи око 350 км, од чега је скоро 300 км двоструких 400 kV далековода. Укупна процењена буџетска вредност прве фазе градње пројекта износи око 157 милиона евра. ЕМС АД је већ почео са активностима везаним за градњу Трансбалканског коридора за пренос електричне енергије.

Инвестициони пројекат Трансбалкански коридор – I фаза и статус појединих секција

Трансбалкански коридор – I фаза обухвата следеће инфраструктурне објекте за пренос електричне енергије у инвестиционој фази:

- Секција 1: двоструки 400 kV интерконективни вод између Србије и Румуније,
- Секција 2: 400 kV далековод ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево 3, са подизањем напонског нивоа у ТС Краљево 3 на 400 kV,
- Секција 3: подизање напонског нивоа преносне мреже западне Србије на 400 kV напонски ниво између ТС Обреновац и ТС Бајина Башта, што подразумева нови двоструки 400 kV далековод ТС Обреновац – ТС Бајина Башта, реконструкција постојеће ТС Обреновац и ТС Бајина Башта,
- Секција 4: двосистемска 400 kV интерконекција између Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине.

На доњој слици је приказан географски распоред секција пројекта Трансбалкански коридор – I фаза са означеним дужинама појединих секција.

Секција 1: двоструки 400 kV интерконективни вод између Србије и Румуније

Акционарско друштво Електроурежа Србије и румунски оператор преносног система С. Н. Transelectrica S.A. потписали су Joint Position Paper 4 у марту 2013. године у вези реализације Пројекта за изградњу двоструког 400 kV далековода између ТС Решица (Румунија) и ТС Панчево 2 (Србија). Пројекат је од великог регионалног значаја јер омогућава повећану интеграцију обновљивих извора енергије (првенствено енергије ветра) и доприноси поузданости сигурности снабдевања електричном енергијом у Републици Србији и у региону. Радови на изградњи далековода, као и на опремању далеководних поља у ТС Панчево 2, су завршени и део далековода на територији Републике Србије у дужини од 68 км је пуштен у погон 21. децембра 2017. године. Укупна инвестициона вредност далековода са припадајућим пољима у ТС Панчево 2 је 27,4 милиона евра и у потпуности је финансирана из сопствених средстава ЕМС АД.

Секција 2: далековод 400 kV ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево 3 и подизање напонског нивоа у ТС Краљево 3 на 400 kV

У току је процес решавања имовинско-правних односа. Добијена је грађевинска дозвола за радове у ТС Краљево 3, као и дозвола за изградњу далековода. У октобру 2018. године потписан је уговор о консултантским услугама. Очекује се да ће радови на изградњи Секције 2 почети у другој половини 2019. године, а да ће далековод бити у погону крајем 2021. године. Дужина далековода је 60 km. Укупна инвестициона вредност Секције 2 износи 29,6 милиона евра (17 милиона евра за далековод и 12,6 милиона евра за радове у ТС Крагујевац 2 и за подизање напонског нивоа у ТС Краљево 3), од чега се 15 милиона евра финансира из кредита KfW банке, 6,6 милиона евра је донација WBIF, а 8 милиона евра се финансира из сопствених средстава ЕМС АД.

Секција 3: подизање напонског нивоа преносне мреже Западне Србије на 400 kV, напонски ниво између ТС Обреновац и ТС Бајина Башта, што подразумева нови двоструки 400 kV далековод ТС Обреновац – ТС Бајина Башта, реконструкција постојеће ТС Обреновац и ТС Бајина Башта

За припрему Претходне студије оправданости и Студије оправданости је одобрена и искоришћена WBIF донација за техничку помоћ у износу од 0,75 милиона евра. ЕМС АД је добио и донацију Немачке развојне банке KfW у износу од 0,25 милиона евра за прилагођавање постојеће техничке документације домаћем законодавству (Идејни пројекат, Студија оправданости са генералним пројектом, Студија о утицају на животну средину), које је завршено у децембру 2017. године. KfW је такође пружио подршку у добијању WBIF донације од 0,8 милиона евра за израду недостајуће техничке документације (Пројекат за грађевинску дозволу и Пројекат за извођење). Изабран је консултант за израду Пројектног задатка (ToR – Terms of Reference) за недостајућу техничку документацију. Пројектни задатак је добио је сагласност од KfW. Процес експропријације земљишта још није започео. Влада Републике Србије је 2018. године донела одлуку о изради Стратешке процене утицаја на животну средину и Просторног плана подручја посебне намене за далековод. Спроведена је јавна набавка и одабран је консултант за израду Плана. Израда Плана је у току, и усвајање Плана од стране Владе Републике Србије се очекује у другој половини 2019. године.

Процењена инвестициона вредност Секције 3 износи 58,9 милиона евра. Одлука о уделу зајма, донација и сопствених средстава ЕМС АД у укупној вредности ове инвестиције, као и о датуму почетка пројекта, биће доната након детаљне техно-економске и финансијске анализе.

Секција 4: Двосистемска 400 kV интерконекија између Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине

Одобрена је и искоришћена WBIF донација за техничку помоћ за припрему Претходне студије оправданости, Студије оправданости, Идејног пројекта и Студије утицаја на животну средину. Влада Републике Србије донела је Одлуку о изради Стратешке процене утицаја на животну средину и Просторног плана подручја посебне намене за далековод. Просторни план је израђен и одобрен од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. План је био на јавном увиду и прихваћен је без приговора у мају 2017. године. Коначно, План је усвојила Влада Републике Србије у новембру 2017. године. KfW је пружио подршку у добијању WBIF донације од 0,8 милиона евра за израду недостајуће техничке документације, као и за ажурирање Студије оправданости за Секцију 3 и Секцију 4 Транбалканског коридора – I фаза, са циљем ажурирања техно-економске и финансијске анализе. Одабран је консултант за израду Програмског задатка. Програмски задатак је написан и налази се у завршној фази усклађивања између ЕМС АД, ЦГЕС и НОС БиХ.

Процењена инвестициона вредност Секције 4 износи 40,8 милиона евра. Одлука о односу зајма, донација и сопствених средстава ЕМС АД у укупној вредности ове инвестиције, као и о датуму почетка пројекта, биће доната након детаљне техно-економске и финансијске анализе.

Развојни пројекат Трансбалкански коридор – II фаза

Поред наведених инвестиционих пројеката, у даљој перспективи предвиђене су активности на планирању инфраструктурних објеката за пренос електричне енергије који су сада у развојној, односно прединвестиционој фази, под заједничким називом Трансбалкански коридор – II фаза. Друга фаза Трансбалканског коридора се састоји од следећих секција:

- North CSE corridor – у чији састав улазе:
 - ТС 400/110 kV Београд Запад,
 - ДВ 400 kV Београд Запад – ВЕ Чибук 1,
 - Проширење 400 kV интерконеције са Румунијом (Ђердап – Pořtile De Fier),
- Central Balkan corridor – са следећим пројектима:
 - ДВ 400 kV Бајина Башта – Краљево,
 - ДВ 400 kV Краљево – Крушевац,
 - ДВ 400 kV Крушевац – Ниш са подизањем напонског нивоа у ТС Крушевац на 400 kV,
 - 400 kV интерконејтивни вод Ниш – Софија Запад,
- 400 kV интерконејтивни вод између Србије и Хрватске,
- ДВ 400 kV ТС Јагодина 4 – РП Пожаревац.

На слици је приказан географски распоред секција пројекта Трансбалкански коридор – II фаза са означеним дужинама појединих секција.

Све секције пројекта Трансбалкански коридор – фаза I и фаза II су у анексу Десетогодишњег пан-европског плана развоја TYNDP2018 разврстане у више кластера:

- Transbalkan Corridor – Project ID 227,
- Mid Continental East corridor – Project ID 144,
- North Continental South East Corridor - Project ID 341,
- Central Balkan Corridor - Project ID 342,
- New 400 kV interconnection line between Serbia and Croatia - Project ID 243.

Урађена је Студија изводљивости са одговарајућом анализом користи и трошкова (CBA – Cost Benefit Analysis) за ДВ 400 kV Бајина Башта – Краљево.

Укључивање јавности током планирања и изградње пројекта Трансбалкански коридор – I фаза

Национална законска регулатива обезбеђује потпуну транспарентност и увид јавности у најранијим фазама дефинисања пројекта и израде техничке документације, а посебан нагласак се ставља на процену утицаја на животну средину. У процесу прибављања неопходних дозвола за изградњу инфраструктурних објеката, што секције Трансбалканског коридора – I фаза свакако јесу, укључивање јавности се врши у неколико фаза кроз поштовање процедура при изради следећих планских докумената:

- По Закону о планирању и изградњи, при изради планске документације, обавезан је јавни увид и јавна презентација планског документа. Такође, према истом закону, спроводи се и претходни јавни увид. То значи да је избор трасе и техничко решење далековода подложно јавним консултацијама на локалном нивоу у два наврата у фази израде плана.
- По Закону о процени утицаја на животну средину, током израде Студије о процени утицаја на животну средину, свака фаза пројекта се оглашава и јавно презентује.
- Јавне консултације се (посредно) спровode и кроз прикупљање услова и сагласности од представника локалне самоуправе и инфраструктурних комуналних кућа. Усклађивање објеката са захтевима локалног јавног мњења је предуслов да објекат буде прихватљив за локално становништво и да се смање ризици у даљој имплементацији и реализацији пројекта.

Подлоге и подаци за техно-економску анализу пројекта Трансбалкански коридор

За све инвестиционе објекте Трансбалканског коридора – I фаза урађене су следеће анализе, елаборати, студије изводљивости, односно студије оправданости:

- Студија перспективног развоја преносне мреже Србије до 2020 (2025) године, ЕИ Никола Тесла, Београд, јануар 2007,
- Студија изводљивости Western Serbia – 400 kV Transmission System Upgrade, WYG 2011,
- System study New interconnection line between Serbia and Montenegro, ЕКЦ, EMC, ТЕРНА, 2011,
- Multilateral 2030 exploration phase, PRELIMINARY NETWORK STUDIES, ENTSO/E – SDC – CSE RG – Network Studies Sub-Group, 2013,
- New Interconnection 400 kV OHL between Romania and Serbia, prepared jointly by EMS & TRANSELECTRICA, март 2007,
- Студија оправданости градње нове 400 kV интерконекиције између Србије и Румуније, ДЕКОН, 2009,
- План развоја преносног система Републике Србије за период 2018 – 2027 године, EMC АД, децембар 2017. године,
- Feasibility Study: 400kV Interconnection Serbia – Montenegro – BiH. Садржи Студију претходне изводљивости, Студију изводљивости, Идејни пројекат са Студијом оправданости и Студију утицаја на животну средину, фебруар 2015. године.

